2024/2823

18.11.2024.

DIREKTIVA (EU) 2024/2823 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 23. listopada 2024.

o pravnoj zaštiti dizajna

(preinaka)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([1]),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([2]),

budući da:

(1) Potreban je veći broj izmjena Direktive 98/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([3]). Radi jasnoće tu bi direktivu trebalo preinačiti.

(2) Direktivom 98/71/EZ usklađene su ključne odredbe materijalnog prava država članica o dizajnu za koje se u vrijeme njezina donošenja smatralo da najizravnije utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta ograničavanjem slobodnog kretanja robe i slobode pružanja usluga u Uniji.

(3) Zaštita dizajna u nacionalnom pravu država članica postoji paralelno uz zaštitu dostupnu na razini Unije putem dizajna Europske unije („dizajn EU-a”), koji je jedinstvena karaktera i vrijedi na cijelom području Unije kao što je utvrđeno u Uredbi Vijeća (EZ) br. 6/2002 ([4]). Supostojanje i ravnoteža sustavâ zaštite dizajna na razini Unije i na nacionalnoj razini temelj su pristupa Unije zaštiti intelektualnog vlasništva.

(4) Komisija je u skladu sa svojom Komunikacijom od 19. svibnja 2015. naslovljenom „Bolja regulativa za bolje rezultate – Agenda EU-a” i svojom obvezom redovite revizije politika Unije provela opsežnu evaluaciju sustavâ zaštite dizajna u Uniji koja obuhvaća sveobuhvatnu gospodarsku i pravnu procjenu potkrijepljenu nizom studija.

(5) U svojim zaključcima od 10. studenoga 2020. o politici intelektualnog vlasništva i reviziji sustava industrijskog dizajna u Uniji Vijeće je pozvalo Komisiju da predstavi prijedloge za reviziju Uredbe (EZ) br. 6/2002 i Direktive 98/71/EZ. Revizija je zatražena zbog potrebe da se moderniziraju sustavi industrijskog dizajna i da se zaštita dizajna učini privlačnijom pojedinačnim dizajnerima i poduzećima, posebno malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi). Posebno, revizija je zatražena kako bi se razradile i razmotrile izmjene s ciljem poticanja i jačanja komplementarnog odnosa između Unijina sustava zaštite dizajna te nacionalnih i regionalnih sustava zaštite dizajna te njome treba obuhvatiti dodatne napore za smanjenje razlika u sustavu zaštite dizajna u Uniji.

(6) Na temelju te evaluacije, Komisija je u svojoj komunikaciji od 25. studenoga 2020. naslovljenoj „Iskorištavanje inovacijskog potencijala EU-a – Akcijski plan za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a” najavila je da će nakon uspješne reforme zakonodavstva EU-a o žigu revidirati zakonodavstvo Unije o zaštiti dizajna kako bi se taj sustav pojednostavnio i učinio pristupačnijim i učinkovitijim te kako bi se ažurirao regulatorni okvir s obzirom na razvoj u vezi s novim tehnologijama na tržištu.

([1]) SL C 184, 25.5.2023., str. 39.
([2]) Stajalište Europskog parlamenta od 14. ožujka 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 10. listopada 2024.
([3]) Direktiva 98/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o pravnoj zaštiti dizajna (SL L 289, 28.10.1998., str. 28.).
([4]) Uredba Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice (SL L 3, 5.1.2002., str. 1.).

(7) U svojoj rezoluciji od 11. studenoga 2021. o akcijskom planu za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a ([5]) Europski parlament pozdravio je spremnost Komisije da modernizira zakonodavstvo Unije o zaštiti dizajna kako bi se bolje podržao prelazak na digitalno, održivo i zeleno gospodarstvo, pozvao Komisiju da dodatno uskladi postupke u odnosu na prijave za registraciju dizajna i proglašavanja ništavosti u državama članicama te predložio da razmotri usklađivanje Direktive 98/71/EZ i Uredbe (EZ) br. 6/2002 radi postizanja veće pravne sigurnosti. U toj rezoluciji Europski parlament također je naveo da bi sustav zaštite dizajna EU-a trebalo uskladiti sa sustavom žiga EU-a kako bi nositelji dizajna mogli spriječiti ulazak robe kojom se povređuje pravo dizajna na carinsko područje Unije te je pozvao Komisiju da omogući vlasnicima robnih marki da stanu na kraj krivotvorinama dizajna koje su u tranzitu kroz Uniju. Napomenuo je i da je zaštita dizajna dijelova koji se upotrebljavaju za popravak složenih proizvoda samo djelomično usklađena i da zbog toga dolazi do fragmentacije na unutarnjem tržištu i pravne nesigurnosti.

(8) Savjetovanje i evaluacija koje je provela Komisija pokazali su da, unatoč prethodnom usklađivanju nacionalnih zakonodavstava, i dalje postoje područja u kojima bi daljnje usklađivanje moglo pozitivno utjecati na konkurentnost i rast, osobito zato što bi sustavi zaštite dizajna bili dostupniji MSP-ovima.

(9) Kako bi se osiguralo dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta i olakšali, prema potrebi, stjecanje, upravljanje i zaštita prava dizajna u Uniji radi rasta i konkurentnosti poduzeća u Uniji, posebno MSP-ova, uzimajući pritom na odgovarajući način u obzir interese potrošača, potrebno je proširiti približavanje zakonodavstava ostvareno Direktivom 98/71/EZ na druge aspekte materijalnog prava o dizajnu kojim se uređuje dizajn zaštićen registracijom na temelju Uredbe (EZ) br. 6/2002.

(10) Nadalje, također je potrebno međusobno približiti postupovna pravila kako bi se olakšali stjecanje, upravljanje i zaštita prava dizajna u Uniji. Stoga bi trebalo uskladiti određena glavna postupovna pravila u području registracije dizajna u državama članicama i u sustavu dizajna EU-a. U pogledu postupaka u okviru nacionalnog prava dovoljno je odrediti opća načela te državama članicama prepustiti da uspostave podrobnija pravila.

(11) Ova Direktiva ne isključuje da se na dizajn primjenjuje zakonodavstvo kojim se predviđa zaštita drugačija od one koja se dodjeljuje registracijom ili objavom kao dizajna, kao što je zakonodavstvo Unije koje se odnosi na prava neregistriranog dizajna ili zakonodavstvo Unije ili nacionalno zakonodavstvo povezano sa žigovima, patentima i uporabnim modelima, nepoštenim tržišnim natjecanjem ili građanskom odgovornosti.

(12) Važno je utvrditi načelo kumulativne zaštite na temelju specifičnog zakonodavstva o zaštiti registriranog dizajna i na temelju zakonodavstva o autorskom pravu, pri čemu bi i dizajn zaštićen pravima dizajna trebao moći biti zaštićen kao djelo zaštićeno autorskim pravom, pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi zakonodavstva o autorskom pravu.

(13) Za postizanje ciljeva unutarnjeg tržišta uvjeti za dobivanje prava registriranog dizajna moraju biti usklađeni u svim državama članicama. U tu je svrhu potrebno utvrditi jedinstvene definicije pojmova dizajn i proizvod, koje su jasne, transparentne i u skladu s najnovijim tehnologijama, uzimajući u obzir i pojavu novih dizajna koji nisu utjelovljeni u fizičkim proizvodima. Iako popis relevantnih proizvoda ne treba biti taksativan, primjereno je razlikovati proizvode utjelovljene u fizičkom obliku, proizvode prikazane u grafičkom obliku ili proizvode vidljive iz prostornog rasporeda predmeta namijenjenih oblikovanju unutarnjeg ili vanjskog okruženja. U tom kontekstu trebalo bi prepoznati da animacija obilježja proizvoda, primjerice kretanje ili prijelaz, može doprinijeti izgledu dizajna, osobito kad je riječ o dizajnima koji nisu utjelovljeni u fizičkom obliku. Nadalje, postoji potreba za jedinstvenom definicijom zahtjeva u pogledu novosti i individualnog karaktera s kojima bi prava registriranog dizajna trebala biti usklađena.

(14) Kako bi se olakšalo slobodno kretanje robe, potrebno je načelno osigurati da prava registriranog dizajna nositelju prava pružaju jednaku zaštitu u svim državama članicama.

(15) Zaštita se nositelju prava dodjeljuje registracijom dizajna za ona obilježja dizajna proizvoda, u cijelosti ili djelomično, koja su vidljivo prikazana u prijavi za registraciju takvog dizajna i učinjena dostupnima javnosti objavljivanjem ili omogućivanjem uvida u relevantnu dokumentaciju koja se odnosi na prijavu.

(16) Osim što su vidljivo prikazana u prijavi za registraciju, obilježja dizajna određenog proizvoda ne moraju biti vidljiva u nekom određenom trenutku ili u nekoj određenoj situaciji upotrebe kako bi se na njih primjenjivala zaštita dizajna. Kao iznimka od tog načela, zaštita se ne bi trebala odnositi na one sastavne dijelove koji nisu vidljivi pri uobičajenoj upotrebi složenog proizvoda ili na ona obilježja pojedinog dijela koja nisu vidljiva nakon ugradnje ili koja sama po

([5]) SL C 205, 20.5.2022., str. 26.

sebi ne bi ispunila zahtjeve u pogledu novosti i individualnog karaktera. Stoga obilježja dizajna sastavnih dijelova složenog proizvoda koja su iz navedenih razloga isključena iz zaštite ne bi trebalo uzeti u obzir u svrhu procjene ispunjavaju li druga obilježja dizajna zahtjeve za zaštitu.

(17) Iako bi naznaka proizvodâ trebala biti dio prijave za registraciju dizajna, ona ne bi trebala utjecati na opseg zaštite dizajna kao takvog. Zajedno s prikazom dizajna, naznake proizvodâ ipak mogu poslužiti za određivanje prirode proizvoda u kojem je dizajn sadržan ili na koji se namjerava primijeniti. Nadalje, naznake proizvodâ poboljšavaju pretraživost dizajna u registru dizajna koji vodi ured za industrijsko vlasništvo te povećavaju transparentnost i dostupnost registra. Stoga naznake proizvodâ trebaju biti točne prije registracije, bez stvaranja nepotrebnog opterećenja za podnositelje prijava za registrirani dizajn.

(18) Procjena ima li dizajn individualan karakter trebala bi se temeljiti na tome razlikuje li se ukupni dojam koji on ostavlja na upućenog korisnika koji promatra dizajn od onoga koji na tog korisnika ostavlja bilo koji drugi dizajn koji je dio postojećeg korpusa dizajna; tom procjenom trebalo bi uzeti u obzir prirodu proizvoda na koji je dizajn primijenjen ili u kojem je dizajn sadržan, a posebno industrijski sektor kojemu pripada i stupanj slobode dizajnera u stvaranju dizajna.

(19) Tehnološke inovacije ne bi trebalo sprečavati davanjem zaštite dizajna dizajnu koji se sastoji isključivo od obilježja ili rasporeda obilježja uvjetovanih isključivo tehničkom funkcijom. Podrazumijeva se da to ne znači da dizajn mora imati estetsku vrijednost. Pravo registriranog dizajna moglo bi se proglasiti ništavim ako pri odabiru obilježja izgleda ulogu nisu imali nikakvi drugi čimbenici osim potrebe da taj proizvod ispunjava tehničku funkciju, a pogotovo ne čimbenici koji se odnose na vizualni aspekt.

(20) Isto tako, međudjelovanje proizvoda različitih proizvođača ne bi trebalo sprečavati proširenjem zaštite na dizajn mehaničkih spojnih dijelova.

(21) Mehanički spojni dijelovi modularnih proizvoda mogu ipak biti važan element inovativnih svojstava modularnih proizvoda i predstavljati glavnu promidžbenu vrijednost pa bi stoga trebali biti prihvatljivi za zaštitu.

(22) Pravo dizajna ne bi trebalo postojati za dizajn koji je protivan javnom poretku ili prihvaćenim moralnim načelima. Ovom se Direktivom ne usklađuju nacionalni koncepti javnog poretka ili prihvaćenih moralnih načela.

(23) Za neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta ključno je ujednačiti trajanje zaštite koju pružaju prava registriranog dizajna.

(24) Ovom se Direktivom ne dovodi u pitanje primjena pravila tržišnog natjecanja iz članaka 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

(25) Radi pravne sigurnosti stvarne razloge za odbijanje registracije te stvarne razloge za poništenje prava registriranog dizajna u svim državama članicama trebalo bi taksativno pobrojati u ovoj Direktivi.

(26) Kako bi se spriječila neprilična upotreba simbola od posebnog javnog interesa u pojedinoj državi članici, osim onih navedenih u članku 6.b Konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva potpisane u Parizu 20. ožujka 1883. („Pariška konvencija”), države članice trebale bi ipak moći predvidjeti posebne razloge za odbijanje registracije. Kako bi se spriječila nepropisna registracija i zloupotreba elemenata koji su kulturna baština od nacionalnog interesa, države članice također bi trebale moći predvidjeti posebne razloge za odbijanje registracije i ništavost. Takvi elementi kulturne baštine, razmatrani u smislu Konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine koju je donijela Opća skupština Unesco-a 16. studenoga 1972. ili, u mjeri u kojoj predstavljaju materijalnu manifestaciju nematerijalne kulturne baštine, u smislu Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine koju je donijela Opća skupština Unesco-a na svojem 32. zasjedanju 17. listopada 2003., uključuju, na primjer, spomenike ili skupinu zgrada, artefakte, rukotvorine ili kostime.

(27) S obzirom na sve raširenu primjenu tehnologija 3D ispisa u raznim područjima industrije, među ostalim s pomoću umjetne inteligencije, kao i posljedične izazove za nositelje prava dizajna u pogledu djelotvornog sprečavanja nezakonitog kopiranja njihovih zaštićenih dizajna, primjereno je predvidjeti da stvaranje, preuzimanje, kopiranje i stavljanje na raspolaganje svakog medija ili softvera kojim se snima dizajn za potrebe reproduciranja proizvoda kojim se povređuje zaštićeni dizajn čini upotrebu dizajna za koju bi trebalo biti potrebno odobrenje nositelja prava.

(28) Radi jačanja zaštite dizajna i djelotvornijeg suzbijanja krivotvorenja te u skladu s međunarodnim obvezama država članica u okviru Svjetske trgovinske organizacije (WTO), posebno u skladu s člankom V. Općeg sporazuma o carinama i trgovini o slobodi provoza (GATT iz 1947.) o slobodi provoza i, u pogledu generičkih lijekova, Deklaracijom iz Dohe o Sporazumu TRIPS i javnom zdravlju, usvojenom na ministarskoj konferenciji WTO-a 14. studenoga 2001., nositelj prava registriranog dizajna trebao bi imati pravo spriječiti treće strane da u trgovačkom prometu iz trećih zemalja u državu članicu u kojoj je dizajn registriran unose proizvode koji se na njezinu području ne puštaju u slobodan promet ako je, bez odobrenja nositelja prava, u tim proizvodima sadržan ili na njih primijenjen istovjetan dizajn ili ako se dizajn u svojim bitnim obilježjima ne može razlikovati od takvih proizvoda.

(29) U tu bi svrhu nositeljima prava registriranog dizajna trebalo biti dopušteno da spriječe ulazak proizvoda kojima se povređuje pravo dizajna i stavljanje takvih proizvoda u sve carinske situacije, osobito uključujući provoz, pretovar, skladištenje, slobodne zone, privremeni smještaj, unutarnju proizvodnju ili privremeni uvoz, među ostalim i kad takvi proizvodi nisu namijenjeni za stavljanje na tržište predmetne države članice. Carinska tijela trebala bi se pri provedbi carinskih kontrola koristiti ovlastima i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 608/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]), među ostalim na zahtjev nositeljâ prava. Carinska tijela osobito bi trebala provoditi odgovarajuće kontrole na temelju kriterijâ analize rizika.

(30) Kako bi se potreba za osiguravanjem djelotvornog izvršavanja prava dizajna uskladila s potrebom za izbjegavanjem otežavanja slobodnog odvijanja trgovine zakonitim proizvodima, pravo nositelja prava dizajna trebalo bi prestati ako tijekom postupka pokrenutih pred sudskim ili drugim tijelom nadležnim za donošenje meritorne odluke o tome je li došlo do povrede prava registriranog dizajna, deklarant ili posjednik proizvodâ može dokazati da nositelj prava registriranog dizajna nema pravo zabraniti stavljanje proizvodâ na tržište zemlje krajnjeg odredišta.

(31) Isključiva prava koja proizlaze iz prava registriranog dizajna trebala bi podlijegati odgovarajućem skupu ograničenja. Uz radnje koje se poduzimaju privatno i u nekomercijalne svrhe i radnje koje se poduzimaju u eksperimentalne svrhe, takav popis dopuštenih upotreba trebao bi obuhvaćati radnje reprodukcije u svrhu citiranja ili podučavanja, referencijalnu upotrebu u kontekstu komparativnog oglašavanja te upotrebu u svrhu komentiranja, kritike ili parodije, pod uvjetom da su takve radnje u skladu s praksom poštene trgovine i ne utječu na nepropisan način na uobičajeno iskorištavanje dizajna. Ako treće strane upotrebljavaju dizajn u svrhu umjetničkog izražavanja, to bi se trebalo smatrati poštenim sve dok je u skladu s dobrom poslovnom praksom u industriji i trgovini. Nadalje, ova Direktiva trebala bi se primjenjivati tako da se osigura potpuno poštovanje temeljnih prava i sloboda, posebno slobode izražavanja.

(32) Svrha je zaštite dizajna dodijeliti isključiva prava na izgled proizvoda, ali ne i monopol nad proizvodom kao takvim. Zaštita dizajna za koji ne postoji praktična alternativa zapravo bi dovela do monopola na proizvode. Takva bi zaštita dovela do opasnosti od zlouporabe sustava zaštite dizajna. Ako je trećim stranama dopušteno proizvoditi i distribuirati rezervne dijelove, održava se tržišno natjecanje. Ako bi se zaštita dizajna proširila na rezervne dijelove, takve treće strane kršile bi ta prava, ne bi bilo tržišnog natjecanja, a nositelju prava dizajna de facto bi se dodijelio monopol na proizvode.

(33) Razlike u zakonodavstvima država članica o upotrebi zaštićenog dizajna kako bi se dopustio popravak složenog proizvoda radi vraćanja njegova prvobitnog izgleda, ako proizvod koji sadržava dizajn ili na koji je dizajn primijenjen čini sastavni dio složenog proizvoda ovisan o obliku, izravno utječu na uspostavu i funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Takve razlike narušavaju tržišno natjecanje i trgovinu na unutarnjem tržištu te stvaraju pravnu nesigurnost. Mogućnost popravka proizvoda u središtu je održivog gospodarstva, kako je istaknuto u Komunikaciji Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu.

(34) Stoga je za neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta i kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje potrebno uskladiti zakonodavstva država članica o zaštiti dizajna u pogledu upotrebe zaštićenog dizajna kako bi se dopustio popravak složenog proizvoda radi vraćanja njegova prvobitnog izgleda umetanjem klauzule o popravku slične onoj koja je već sadržana u Uredbi (EZ) br. 6/2002 i koja se primjenjuje na dizajn EU-a na razini Unije, ali koja bi se izričito primjenjivala na sastavne dijelove složenih proizvoda ovisne o obliku. S obzirom na to da se učinak koji se tom klauzulom o popravku nastoji postići sastoji od toga da prava dizajna postanu neizvršiva ako se dizajn

([6]) Uredba (EU) br. 608/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1383/2003 (SL L 181, 29.6.2013., str. 15.).

sastavnog dijela složenog proizvoda upotrebljava u svrhu popravka složenog proizvoda radi vraćanja njegova prvobitnog izgleda, klauzula o popravku trebala bi biti jedan od obrambenih mehanizama protiv povrede prava dizajna predviđenih u ovoj Direktivi. Uz to, kako bi se osiguralo da se potrošače ne dovodi u zabludu i da mogu donijeti utemeljenu odluku o konkurentskim proizvodima koji se mogu upotrijebiti za popravak, trebalo bi izričito utvrditi da se proizvođač ili prodavač sastavnog dijela koji nije propisno obavijestio potrošače o trgovačkom podrijetlu proizvoda koji se treba upotrijebiti za popravak složenog proizvoda i identitetu proizvođača tog proizvoda ne može pozvati na klauzulu o popravku. Te podrobne informacije trebale bi se pružiti jasnom i vidljivom oznakom na proizvodu ili, ako to nije moguće, na njegovu pakiranju ili u dokumentu priloženom uz proizvod te bi trebale uključivati barem žig pod kojim se proizvod stavlja na tržište i ime proizvođača.

(35) U cilju očuvanja djelotvornosti liberalizacije poslijeprodajnog tržišta rezervnih dijelova koja se želi postići ovom Direktivom i u skladu sa sudskom praksom ([7]) Suda Europske unije proizvođač ili prodavač sastavnog dijela složenog proizvoda, kako bi mogao iskoristiti izuzeće od zaštite dizajna povezano s klauzulom o popravku, dužan je u skladu s obvezom postupanja s dužnom pažnjom odgovarajućim sredstvima, posebno ugovornim sredstvima, osigurati da daljnji korisnici predmetne sastavne dijelove ne namjenjuju za upotrebu koja nije popravak radi vraćanja prvobitnog izgleda složenog proizvoda. Međutim, time se od proizvođača ili prodavača sastavnog dijela složenog proizvoda ne bi trebalo zahtijevati da objektivno i u svim okolnostima zajamči da dijelove koje proizvodi ili prodaje krajnji korisnici u konačnici stvarno upotrebljavaju isključivo u svrhu popravka radi vraćanja prvobitnog izgleda tog složenog proizvoda.

(36) Kako bi se spriječilo da različiti uvjeti u državama članicama u pogledu prethodne upotrebe uzrokuju razlike u pravnoj snazi istog dizajna u različitim državama članicama, primjereno je osigurati da svaka treća osoba koja može dokazati da je prije datuma podnošenja prijave dizajna ili, ako je zatraženo prvenstvo, prije datuma priznavanja prvenstva, u dobroj vjeri u nekoj državi članici počela upotrebljavati dizajn uključen u opseg zaštite prava registriranog dizajna koji nije nastao kopiranjem od potonjeg ili je u tu svrhu provela ozbiljne i stvarne pripreme, ima pravo na ograničeno iskorištavanje tog dizajna.

(37) Kako bi se olakšalo stavljanje proizvoda sa zaštićenim dizajnom na tržište, osobito od strane MSP-ova i pojedinačnih dizajnera, i kako bi se podigla razina osviještenosti o sustavima registracije dizajna koji postoje i na razini Unije i na nacionalnoj razini, nositeljima prava dizajna i onima koji imaju njihovu suglasnost trebalo bi osigurati mogućnost upotrebe općeprihvaćene obavijesti koja se sastoji od znaka Ⓓ.

(38) Kako bi se poboljšao i olakšao pristup zaštiti dizajna te povećale pravna sigurnost i predvidljivost, postupak za registraciju dizajna u državama članicama trebao bi biti učinkovit i transparentan te bi trebao slijediti pravila slična onima koja se primjenjuju na dizajn EU-a.

(39) Potrebno je utvrditi osnovna zajednička pravila o zahtjevima i tehničkim sredstvima za prikaz dizajna u bilo kojem obliku vizualne reprodukcije u fazi podnošenja prijave za registraciju, uzimajući u obzir tehnički napredak u vezi s vizualizacijom dizajna i potrebe industrije Unije u vezi s novim digitalnim dizajnom. Osim toga, države članice trebale bi uspostaviti usklađene standarde putem konvergencije praksi.

(40) Radi veće učinkovitosti također je primjereno podnositeljima prijava za registrirani dizajn EU-a dopustiti objedinjavanje više dizajna u jednoj višestrukoj prijavi, a da pritom ne podliježu uvjetu da svi proizvodi u kojima bi dizajn trebao biti sadržan ili na koje ga se namjerava primijeniti moraju pripadati istom razredu Međunarodne klasifikacije za industrijski dizajn („Lokarnska klasifikacija”) uspostavljene Lokarnskim sporazumom (1968.).

(41) Uobičajena objava nakon registracije dizajna u nekim bi slučajevima mogla uništiti ili ugroziti uspjeh komercijalne aktivnosti koja uključuje taj dizajn. Rješenje je u takvim slučajevima mogućnost odgode objave. Radi dosljednosti i veće pravne sigurnosti, pri čemu se poduzećima pomaže smanjiti troškove vođenja portfelja dizajna, odgoda objave trebala bi podlijegati istim pravilima diljem Unije.

(42) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za poduzeća i jednaka razina pristupa zaštiti dizajna u cijeloj Uniji ograničavanjem na najmanju moguću mjeru opterećenja registracije i drugih postupovnih opterećenja za podnositelje prijava, svi središnji uredi za industrijsko vlasništvo država članica i Ured Beneluksa za industrijsko vlasništvo trebali bi, kao što

([7]) Presuda Suda od 20. prosinca 2017., *Acacia Srl/Pneusgarda Srl i Audi AG i Acacia Srl i Rolando D'Amato/ Dr. Ing. h.c.F. Porsche AG*, spojeni predmeti C-397/16 i C-435/16, ECLI:EU:C:2017:992.

to čini Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) na razini Unije, ograničiti svoje supstancijalno ispitivanje po službenoj dužnosti na nepostojanje razloga za odbijanje registracije koji su taksativno pobrojani u ovoj Direktivi.

(43) Kako bi ponudile druge načine za proglašavanje ništavosti prava dizajna, državama članicama trebalo bi dopustiti da predvide administrativni postupak za proglašavanje ništavosti koji je u primjerenoj mjeri usklađen s onim koji se primjenjuje na registrirani dizajn EU-a.

(44) Poželjno je da središnji uredi za industrijsko vlasništvo država članica i Ured Beneluksa za intelektualno vlasništvo surađuju međusobno i s EUIPO-om u svim područjima registracije dizajna i administracije radi promicanja konvergencije praksi i alata, kao što je stvaranje i ažuriranje zajedničkih ili povezanih baza podataka i portala za savjetovanje i pretragu. Države članice trebale bi nadalje osigurati da njihovi središnji uredi za industrijsko vlasništvo i Ured Beneluksa za intelektualno vlasništvo surađuju međusobno i s EUIPO-om u svim drugim područjima svojih aktivnosti koja su relevantna za zaštitu dizajna u Uniji.

(45) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, to jest poticanje i stvaranje funkcionalnog unutarnjeg tržišta te olakšavanje registracije, upravljanja i zaštite prava dizajna u Uniji u korist rasta i konkurentnosti, prema potrebi, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njezina opsega i učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(46) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]).

(47) Obvezu prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebalo bi ograničiti na one odredbe koje predstavljaju suštinsku izmjenu u usporedbi s Direktivom 98/71/EZ. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz prijašnje direktive.

(48) Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu roka za prenošenje u nacionalno pravo direktive, koji je naveden u Prilogu I. ovoj Direktivi,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Područje primjene

1. Ova Direktiva primjenjuje se na:

(a) prava dizajna registrirana u središnjim uredima za industrijsko vlasništvo država članica;

(b) prava dizajna registrirana u Uredu Beneluksa za intelektualno vlasništvo;

(c) prava dizajna registrirana u skladu s međunarodnim sporazumima koji imaju učinak u državi članici;

(d) prijave za pravo dizajna iz točaka (a), (b) i (c).

2. Za potrebe ove Direktive registracija dizajna također obuhvaća objavu koja slijedi nakon evidentiranja dizajna u uredu za industrijsko vlasništvo države članice u kojoj objava ima učinak ostvarivanja prava dizajna.

([8]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „ured” znači središnji ured za industrijsko vlasništvo države članice ili Ured Beneluksa za intelektualno vlasništvo koji je zadužen za registraciju dizajna;

2. „registar” znači registar dizajna koji vodi ured;

3. „dizajn” znači izgled cijelog ili dijela proizvoda koji proizlazi iz njegovih obilježja, posebno linija, obrisa, boja, oblika, teksture i/ili materijala samog proizvoda i/ili njegovih ukrasa, uključujući kretanje, prijelaz ili bilo koju drugu vrstu animacije tih obilježja;

4. „proizvod” znači svaki industrijski ili ručno izrađen predmet koji nije računalni program, neovisno o tome je li utjelovljen u fizičkom ili nefizičkom obliku, uključujući:

   (a) ambalažu, setove proizvoda, prostorni raspored predmeta namijenjenih oblikovanju unutarnjeg ili vanjskog okruženja, i dijelove za sastavljanje složenog proizvoda;

   (b) grafičke radove ili simbole, logotipe, reljefne uzorke, tipografske znakove i grafička korisnička sučelja;

5. „složeni proizvod” znači proizvod koji je sastavljen od više sastavnih dijelova koji se mogu zamijeniti dopuštajući rastavljanje i ponovno sastavljanje proizvoda.

POGLAVLJe 2.

MATERIJALNO PRAVO U PODRUČJU DIZAJNA

Članak 3.

Zahtjevi u pogledu zaštite

1. Države članice štite dizajn isključivo registracijom tog dizajna i dodjeljuju isključiva prava njegovim nositeljima u skladu s ovom Direktivom.

2. Dizajn se štiti pravom dizajna ako je nov i ima individualan karakter.

3. Dizajn primijenjen na proizvod ili sadržan u proizvodu koji čini sastavni dio složenog proizvoda smatra se novim te se smatra da ima individualan karakter:

(a) ako sastavni dio, nakon što je ugrađen u složeni proizvod, ostaje vidljiv tijekom uobičajene upotrebe proizvoda; i

(b) u mjeri u kojoj ta vidljiva obilježja sastavnog dijela sama po sebi ispunjavaju zahtjeve u pogledu novosti i individualnog karaktera.

4. „Uobičajena upotreba” u smislu stavka 3. točke (a) znači upotreba od strane krajnjeg korisnika, bez održavanja, servisiranja ili popravka.

Članak 4.

Novost

Dizajn se smatra novim ako istovjetan dizajn nije učinjen dostupnim javnosti prije datuma podnošenja prijave za registraciju ili, ako je zatraženo prvenstvo, prije datuma priznavanja prvenstva. Dizajni se smatraju istovjetnima ako se njihova obilježja razlikuju samo u nebitnim pojedinostima.

Članak 5.

Individualan karakter

1. Za dizajn se smatra da ima individualan karakter ako se ukupni dojam koji ostavlja na upućenog korisnika razlikuje od ukupnog dojma koji na takvog korisnika ostavlja bilo koji dizajn koji je učinjen dostupnim javnosti prije datuma podnošenja prijave za registraciju ili, ako je zatraženo prvenstvo, prije datuma priznavanja prvenstva.

2. U ocjeni individualnog karaktera u obzir se uzima stupanj slobode dizajnera u stvaranju dizajna.

Članak 6.

Otkrivanje dizajna

1. Za potrebe primjene članaka 4. i 5., dizajn se smatra učinjenim dostupnim javnosti ako je bio objavljen nakon registracije ili drukčije, ili izložen, upotrijebljen u trgovini ili drukčije otkriven, osim ako ti događaji nisu mogli razumno postati znani specijaliziranim krugovima za predmetni sektor koji radi unutar Unije, u uobičajenom tijeku posla, prije datuma podnošenja prijave za registraciju ili, ako je zatraženo prvenstvo, prije datuma priznavanja prvenstva. Međutim, dizajn se ne smatra učinjenim dostupnim javnosti samo zbog toga što je otkriven trećoj osobi pod eksplicitnim ili implicitnim uvjetima povjerljivosti.

2. Otkrivanje se ne uzima u obzir za potrebe primjene članaka 4. i 5. ako je otkriveni dizajn, koji je istovjetan dizajnu za koji se traži zaštita na temelju prava registriranog dizajna države članice ili nije drukčiji od njega u smislu ukupnog dojma, učinjen dostupnim javnosti:

(a) od strane dizajnera, pravnog sljednika dizajnera ili treće osobe kao rezultat informacija koje je dizajner ili pravni sljednik dizajnera pružio ili radnje koju je poduzeo; i

(b) tijekom 12-mjesečnog razdoblja prije datuma podnošenja prijave za registraciju ili, ako je zatraženo prvenstvo, prije datuma priznavanja prvenstva.

3. Stavak 2. također se primjenjuje ako je dizajn bio učinjen dostupnim javnosti kao posljedica zlouporabe na štetu dizajnera ili pravnog sljednika dizajnera.

Članak 7.

Dizajn uvjetovan svojom tehničkom funkcijom i dizajn spojnih elemenata

1. Pravo dizajna ne postoji za obilježja proizvoda koja su isključivo uvjetovana njegovom tehničkom funkcijom.

2. Pravo dizajna ne postoji za obilježja proizvoda koja nužno moraju biti reproducirana u istom obliku i istim dimenzijama da bi se proizvod u kojem je dizajn sadržan ili na koji je dizajn primijenjen mogao mehanički spojiti s drugim proizvodom, biti smješten u ili uz drugi proizvod ili oko njega, kako bi svaki od tih proizvoda mogao obavljati svoju funkciju.

3. Neovisno o stavku 2. ovog članka, pravo dizajna, pod uvjetima utvrđenima u člancima 4. i 5. postoji za dizajn čija je namjena omogućiti višestruko sklapanje ili spajanje međusobno zamjenjivih proizvoda unutar modularnog sustava.

Članak 8.

Dizajn protivan javnom poretku ili moralu

Pravo dizajna ne postoji za dizajn koji je protivan javnom poretku ili prihvaćenim moralnim načelima.

Članak 9.

Opseg zaštite

1. Opseg zaštite koji proizlazi iz prava dizajna uključuje svaki dizajn koji na upućenog korisnika ne ostavlja drukčiji ukupni dojam.

2. Pri procjeni opsega zaštite u obzir se uzima stupanj slobode dizajnera u stvaranju dizajna.

Članak 10.

Početak i trajanje zaštite

1. Zaštita prava dizajna počinje kad ured registrira dizajn.

2. Dizajn se registrira na razdoblje od pet godina, koje se računa od datuma podnošenja prijave za registraciju. Nositelj prava može produljiti registraciju, u skladu s člankom 32., za jedno ili više razdoblja od pet godina, do ukupnog trajanja zaštite od 25 godina od datuma podnošenja prijave za registraciju.

Članak 11.

Pravo registriranog dizajna

1. Pravo registriranog dizajna pripada dizajneru ili pravnom sljedniku dizajnera.

2. Ako su dvije ili više osoba zajednički stvorile dizajn, pravo registriranog dizajna pripada im zajednički.

3. Međutim, pravo registriranog dizajna pripada poslodavcu ako dizajn stvori zaposlenik u izvršavanju svojih dužnosti ili slijedeći upute svojeg poslodavca, osim ako je drukčije dogovoreno među dotičnim strankama ili utvrđeno u nacionalnom pravu.

Članak 12.

Pretpostavka u korist registriranog nositelja dizajna

Osoba u čije je ime registrirano pravo dizajna ili, prije registracije, osoba u čije je ime podnesena prijava, smatra se osobom ovlaštenom za postupanje u bilo kojem postupku pred uredom na državnom području na kojem se traži zaštita kao i u bilo kojem drugom postupku.

Članak 13.

Razlozi za odbijanje registracije

1. Registracija dizajna odbija se ako:

(a) dizajn nije dizajn u smislu članka 2. točke (3);

(b) dizajn je protivan javnom poretku ili prihvaćenim moralnim načelima kako je predviđeno u članku 8.; ili

(c) dizajn čini nepriličnu upotrebu bilo kojeg od elemenata navedenih u članku 6.b Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva, osim ako su nadležna tijela dala suglasnost za registraciju.

2. Države članice mogu predvidjeti odbijanje registracije dizajna ako dizajn čini nepriličnu upotrebu oznaka, amblema i grbova koji nisu obuhvaćeni člankom 6.b Pariške konvencije i koji su od posebnog javnog interesa u predmetnoj državi članici, osim ako je nadležno tijelo dalo suglasnost za njegovu registraciju u skladu s pravom države članice.

3. Države članice mogu predvidjeti odbijanje registracije dizajna ako dizajn sadržava potpunu ili djelomičnu reprodukciju elemenata iz kulturne baštine koji su od nacionalnog interesa.

Članak 14.

Razlozi za ništavost

1. Ako je dizajn registriran, pravo dizajna proglašava se ništavim u bilo kojem od sljedećih slučajeva:

(a) dizajn nije dizajn u smislu članka 2. točke (3);

(b) dizajn ne ispunjava zahtjeve predviđene u člancima od 3. do 8.;

(c) dizajn je registriran protivno članku 13. stavku 1. točki (c) ili članku 13. stavku 2.;

(d) na temelju odluke nadležnog suda ili tijela nositelj prava dizajna nema pravo na njega u skladu sa zakonodavstvom predmetne države članice;

(e) dizajn je u sukobu s ranijim dizajnom koji je učinjen dostupnim javnosti prije ili poslije datuma podnošenja prijave ili datuma prvenstva dizajna, ako je zatraženo prvenstvo, i koji je zaštićen od datuma koji prethodi datumu podnošenja prijave ili, ako je zatraženo prvenstvo, od datuma priznavanja prvenstva dizajna:

i. na temelju registriranog dizajna EU-a ili prijave za registrirani dizajn EU-a koja podliježe njegovoj registraciji;

ii. na temelju prava registriranog dizajna predmetne države članice ili prijave za takvo pravo koja podliježe njegovoj registraciji;

iii. na temelju prava dizajna registriranog u skladu s međunarodnim sporazumima koji imaju učinak u predmetnoj državi članici ili prijave za takvo pravo koja podliježe njegovoj registraciji;

(f) u naknadnom dizajnu upotrijebljen je razlikovni znak, a pravo Unije ili pravo predmetne države članice kojim se uređuje taj znak daje pravo nositelju znaka da zabrani takvu upotrebu;

(g) dizajn čini neovlaštenu upotrebu djela zaštićenog zakonodavstvom predmetne države članice o autorskom pravu.

2. Ako je dizajn registriran, države članice mogu predvidjeti da se pravo na taj dizajn mora proglasiti ništavim ako dizajn sadržava potpunu ili djelomičnu reprodukciju elemenata iz kulturne baštine koji su od nacionalnog interesa.

3. Na razloge za ništavost predviđene u stavku 1. točkama (a) i (b) mogu se pozvati:

(a) sve fizičke ili pravne osobe; ili

(b) sve skupine ili tijela osnovani za potrebe zastupanja interesa proizvođačâ, pružateljâ usluga, trgovaca ili potrošačâ ako te skupine ili tijela mogu u vlastito ime tužiti ili biti tuženi u skladu s pravom kojim su uređeni.

4. Na razlog za ništavost predviđen u stavku 1. točki (c) može se pozvati samo osoba ili subjekt na koju odnosno na koji se odnosi neprilična upotreba.

5. Na razlog za ništavost predviđen u stavku 1. točki (d) može se pozvati samo osoba koja ima pravo na pravo dizajna u skladu s pravom predmetne države članice.

6. Na razloge za ništavost predviđene u stavku 1. točkama (e), (f) i (g) mogu se pozvati samo:

(a) podnositelj prijave ili nositelj ranijeg prava;

(b) osobe koje u skladu s pravom Unije ili pravom predmetne države članice imaju pravo ostvarivati pravo; ili

(c) stjecatelj licencije kojeg je ovlastio nositelj ranijeg prava.

7. Pravo registriranog dizajna ne smije se proglasiti ništavim ako je podnositelj prijave ili nositelj prava iz stavka 1. točaka od (e), (f) i (g) dao izričitu suglasnost za registraciju dizajna prije podnošenja zahtjeva za proglašavanje ništavosti ili protutužbe.

8. Pravo dizajna može se proglasiti ništavim čak i nakon prestanka zaštite dizajna ili odricanja od prava dizajna.

Članak 15.

Predmet zaštite

Zaštita se dodjeljuje za obilježja izgleda registriranog dizajna koja su vidljivo prikazana u prijavi za registraciju.

Članak 16.

Prava koja proizlaze iz prava dizajna

1. Registracija dizajna nositelju daje isključivo pravo njegove upotrebe i pravo da svim trećim stranama koje nemaju njegovu suglasnost spriječi upotrebu dizajna.

2. Na temelju stavka 1. osobito se može zabraniti sljedeće:

(a) proizvodnja, ponuda, stavljanje na tržište ili upotreba proizvoda u kojem je dizajn sadržan ili na koji je dizajn primijenjen;

(b) uvoz ili izvoz proizvoda iz točke (a);

(c) skladištenje proizvoda iz točke (a) u svrhe navedene u točkama (a) i (b);

(d) stvaranje, preuzimanje, kopiranje i razmjena ili distribucija svakog medija ili softvera kojim se snima dizajn u svrhu omogućivanja izrade proizvoda iz točke (a).

3. Nositelj prava registriranog dizajna ima pravo spriječiti sve treće strane da u trgovačkom prometu iz trećih zemalja u državu članicu u kojoj je dizajn registriran unose proizvode koji se na području te države članice ne puštaju u slobodan promet ako je u tim proizvodima sadržan ili na njih primijenjen istovjetan dizajn ili ako se dizajn u svojim bitnim obilježjima ne može razlikovati od takvih proizvoda, a za to nije dano odobrenje nositelja prava.

Pravo iz prvog podstavka ovog stavka prestaje ako tijekom postupka za utvrđivanje počinjenja povrede prava registriranog dizajna pokrenutog u skladu s Uredbom (EU) br. 608/2013 deklarant ili posjednik proizvoda dokaže da nositelj prava registriranog dizajna nema pravo zabraniti stavljanje tih proizvoda na tržište zemlje krajnjeg odredišta.

Članak 17.

Pretpostavka valjanosti

1. U postupcima zbog povrede pretpostavlja se u korist nositelja prava registriranog dizajna da su ispunjeni zahtjevi za pravnu valjanost prava registriranog dizajna predviđeni u člancima od 3. do 8. i da pravo dizajna nije bilo registrirano protivno članku 13. stavku 1. točki (c).

2. Pretpostavka valjanosti iz stavka 1. može se pobiti bilo kojim postupovnim sredstvom dostupnim u nadležnosti predmetne države članice, među ostalim i protutužbama.

Članak 18.

Ograničenje prava koja proizlaze iz prava dizajna

1. Prava koja proizlaze iz prava dizajna nakon registracije ne ostvaruju se u odnosu na:

(a) radnje poduzete privatno i u nekomercijalne svrhe;

(b) radnje poduzete u eksperimentalne svrhe;

(c) radnje reprodukcije u svrhe citiranja ili podučavanja;

(d) radnje poduzete u svrhu identifikacije proizvoda kao proizvoda nositelja prava dizajna ili upućivanja na proizvod kao proizvod nositelja prava dizajna;

(e) radnje poduzete u svrhu komentiranja, kritike ili parodije;

(f) opremu na brodovima i zrakoplovima registriranima u drugoj zemlji kada oni privremeno uđu na državno područje predmetne države članice;

(g) uvoz rezervnih dijelova i pribora u predmetnu državu članicu u svrhu popravka brodova i zrakoplova iz točke (f);

(h) izvršavanje popravaka brodova i zrakoplova iz točke (f).

2. Stavak 1. točke (c), (d) i (e) primjenjuju se samo ako su radnje u skladu s praksom poštene trgovine i ne utječu na nepropisan način na uobičajeno iskorištavanje dizajna, a kad je riječ o slučaju iz točke (c), ako je naveden izvor proizvoda u kojem je dizajn sadržan ili na koji je dizajn primijenjen.

Članak 19.

Klauzula o popravku

1. Zaštita se ne dodjeljuje za registrirani dizajn koji je sastavni dio složenog proizvoda, a o čijem izgledu ovisi dizajn sastavnog dijela i koji se upotrebljava u smislu članka 16. stavka 1. isključivo u svrhu popravka tog složenog proizvoda radi vraćanja njegova prvobitnog izgleda.

2. Na stavak 1. ne mogu se pozivati proizvođač ili prodavač sastavnog dijela složenog proizvoda koji nisu jasnom i vidljivom oznakom na proizvodu ili na neki drugi odgovarajući način propisno obavijestili potrošače o trgovačkom podrijetlu proizvoda koji se treba upotrijebiti za popravak složenog proizvoda i identitetu proizvođača tog proizvoda kako bi potrošači mogli donijeti utemeljenu odluku o konkurentnim proizvodima koji se mogu upotrijebiti za popravak.

3. Od proizvođača ili prodavača sastavnog dijela složenog proizvoda ne zahtijeva se da zajamči da sastavne dijelove koje on proizvodi ili prodaje krajnji korisnici u konačnici upotrebljavaju isključivo u svrhu popravka radi vraćanja prvobitnog izgleda složenog proizvoda.

4. Ako se nacionalnim zakonodavstvom države članice 8. prosinca 2024. pruža zaštita dizajna u smislu stavka 1., država članica, odstupajući od stavka 1., nastavlja do 9. prosinca 2032. pružati tu zaštitu za dizajn za koji je podnesena prijava za registraciju prije 8. prosinca 2024.

Članak 20.

Iscrpljenje pravâ

Prava koja proizlaze iz prava dizajna nakon registracije ne protežu se na radnje koje se odnose na proizvod u kojem je sadržan ili na koji se primjenjuje dizajn obuhvaćen opsegom zaštite prava dizajna kada je proizvod na tržište u Uniji stavio nositelj prava dizajna ili je to učinjeno uz suglasnost nositelja prava dizajna.

Članak 21.

Prava prethodne upotrebe u odnosu na pravo registriranog dizajna

1. Pravo prethodne upotrebe ima svaka treća strana koja može dokazati da je prije datuma podnošenja prijave, ili, ako je zatraženo prvenstvo, prije datuma priznavanja prvenstva, u dobroj vjeri u nekoj državi članici počela upotrebljavati dizajn uključen u opseg zaštite prava registriranog dizajna koji nije nastao kopiranjem od potonjeg ili je u tu svrhu provela ozbiljne i stvarne pripreme.

2. Pravom prethodne upotrebe iz stavka 1. ovlašćuje se treću stranu za iskorištavanje dizajna u svrhe u koje ga je počela upotrebljavati, ili je u tu svrhu provela ozbiljne i stvarne pripreme, prije datuma podnošenja prijave za registrirani dizajn ili prije datuma priznavanja prvenstva registriranog dizajna.

Članak 22.

Odnos prema drugim oblicima zaštite

Ovom se Direktivom ne dovodi u pitanje bilo koja odredba zakonodavstva Unije koja se odnosi na prava neregistriranog dizajna ni bilo koja odredba zakonodavstva Unije ili zakonodavstva predmetne države članice koje se odnosi na žigove ili druge razlikovne znakove, patente i uporabne modele, tipografske znakove, građansku odgovornost ili nepošteno tržišno natjecanje.

Članak 23.

Odnos prema autorskom pravu

Dizajn zaštićen pravom dizajna registriranim u nekoj državi članici ili za neku državu članicu u skladu s ovom Direktivom također je prihvatljiv za zaštitu autorskim pravom od datuma kad je dizajn stvoren ili fiksiran u bilo kojem obliku pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi zakonodavstva o autorskom pravu.

Članak 24.

Registracijski znak

Nositelj prava registriranog dizajna može javnost obavijestiti o tome da je dizajn registriran tako da proizvod u kojem je dizajn sadržan ili na koji se primjenjuje obilježi slovom D koje se nalazi u krugu Ⓓ. Takva obavijest o dizajnu može biti popraćena registracijskim brojem dizajna ili poveznicom na upis dizajna u registar.

POGLAVLJE 3.

POSTUPCI

Članak 25.

Zahtjevi u pogledu prijave

1. Prijava za registraciju dizajna sadržava barem sve od navedenog:

(a) zahtjev za registraciju;

(b) podatke o podnositelju prijave;

(c) dostatno jasan prikaz dizajna koji omogućuje utvrđivanje predmeta za koji se traži zaštita;

(d) naznaku proizvoda u kojima bi dizajn trebao biti sadržan ili na koje bi se trebao primijeniti.

2. Prijava za registraciju dizajna podliježe plaćanju pristojbe koju određuje predmetna država članica.

3. Naznaka proizvoda iz stavka 1. točke (d) ne utječe na opseg zaštite dizajna. To se primjenjuje i na opis i na sva verbalna ograničenja zaštite uključena u taj opis kojima se objašnjava prikaz dizajna ako je takav opis predvidjela država članica.

Članak 26.

Prikaz dizajna

1. Dizajn se prikazuje u bilo kojem obliku vizualne reprodukcije u crno-bijeloj tehnici ili u boji. Reprodukcija može biti statična, dinamična ili animirana i stvara se bilo kojim odgovarajućim sredstvima, uz upotrebu opće dostupne tehnologije, uključujući crteže, fotografije, videozapise, računalno snimanje ili računalno modeliranje.

2. Reprodukcija mora prikazivati sva obilježja dizajna za koji se traži zaštita u jednom ili više pogleda. Osim toga, mogu se dostaviti i druge vrste pogleda kako bi se dodatno detaljno prikazala posebna obilježja dizajna.

3. Ako prikaz sadržava različite reprodukcije dizajna ili uključuje više od jednog pogleda, oni moraju biti međusobno usklađeni, a predmet registracije određuje se na temelju svih vizualnih obilježja tih pogleda ili reprodukcija zajedno.

4. Dizajn se prikazuje sam, isključujući sve druge predmete.

5. Predmet za koji se ne traži zaštita označuje se vizualnim ograničenjima zaštite. Sva takva sredstva za vizualno ograničenje zaštite moraju se dosljedno upotrebljavati.

6. Središnji uredi za industrijsko vlasništvo država članica i Ured Beneluksa za intelektualno vlasništvo surađuju međusobno i s Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo kako bi utvrdili zajedničke standarde koji se primjenjuju na zahtjeve i načine prikaza dizajna, posebno u pogledu vrsta i broja pogleda koji se moraju upotrebljavati, vrsta prihvatljivih sredstava za vizualno ograničenje zaštite te tehničkih specifikacija sredstava koja se moraju upotrebljavati za reprodukciju, pohranu i prijavu dizajna, kao što su formati i veličina relevantnih elektroničkih datoteka.

Članak 27.

Višestruke prijave

Jedna višestruka prijava za registrirani dizajn može sadržavati više dizajna. Ta mogućnost ne podliježe uvjetu da svi proizvodi u kojima bi dizajni trebali biti sadržani ili na koje bi trebali biti primijenjeni moraju pripadati istom razredu Lokarnske klasifikacije.

Članak 28.

Datum podnošenja prijava

1. Datum podnošenja prijave za dizajn je datum na koji je podnositelj prijave uredu podnio dokumente koji sadržavaju podatke navedene u članku 25. stavku 1. točkama od (a), (b) i (c).

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovog članka, datum podnošenja prijave može se odrediti ako nedostaje jedan ili više elemenata koji se zahtijevaju člankom 26., pod uvjetom da je prikaz dizajna u cjelini dovoljno jasan u smislu članka 25. stavka 1. točke (c).

3. Osim toga, države članice mogu predvidjeti da priznavanje datuma podnošenja prijave podliježe plaćanju pristojbe kako je navedeno u članku 25. stavku 2.

Članak 29.

Opseg supstancijalnog ispitivanja

Uredi ograničavaju svoje ispitivanje prihvatljivosti dizajna za koji je podnesena prijava za registraciju na nepostojanje supstancijalnih razloga za odbijanje registracije iz članka 13.

Članak 30.

Odgoda objave

1. Podnositelj prijave za registrirani dizajn pri podnošenju prijave može zatražiti odgodu objave registriranog dizajna za razdoblje do 30 mjeseci od datuma podnošenja prijave ili, ako je zatraženo prvenstvo, od datuma priznavanja prvenstva.

2. Nakon što je dizajn registriran, ni prikaz dizajna ni bilo koji spis koji se odnosi na prijavu ne daju se na uvid javnosti podložno odredbama nacionalnog prava kojim se štite legitimni interesi trećih strana.

3. Obavijest o odgodi objave registriranog dizajna objavljuje se.

4. Nakon isteka razdoblja odgode ili na drugi raniji datum koji je zatražio nositelj prava, ured omogućuje uvid javnosti u sve upise u svom registru i spis koji se odnosi na prijavu te objavljuje registrirani dizajn.

5. Nositelj prava može spriječiti objavu registriranog dizajna iz stavka 4. podnošenjem zahtjeva za odricanje od registriranog dizajna.

6. Države članice, odstupajući od stavaka 4. i 5., mogu predvidjeti da ured objavljuje registrirani dizajn samo na zahtjev nositelja prava. Ako država članica predvidi plaćanje pristojbe za objavu, može se smatrati da primitak plaćanja te pristojbe predstavlja takav zahtjev.

Članak 31.

Postupak za proglašavanje ništavosti

1. Ne dovodeći u pitanje pravo stranaka na postupak pred sudovima, države članice u svojim uredima mogu osigurati učinkovit i brz administrativni postupak za proglašavanje prava registriranog dizajna ništavim.

2. Administrativnim postupkom za proglašavanje ništavosti iz stavka 1. predviđa se da se pravo dizajna mora proglasiti ništavim barem na temelju sljedećih razloga:

(a) dizajn nije smio biti registriran jer nije u skladu s definicijom utvrđenom u članku 2. točki 3. ili sa zahtjevima predviđenima u člancima od 3. do 8.;

(b) dizajn nije smio biti registriran jer je protivan članku 13. stavku 1. točki (c);

(c) dizajn nije smio biti registriran zbog postojanja ranijeg dizajna u smislu članka 14. stavka 1. točke (e).

3. Administrativnim postupkom iz stavka 1. predviđa se da su za podnošenje zahtjeva za proglašavanje ništavosti ovlaštene sljedeće osobe:

(a) u slučaju stavka 2. točke (a) ovog članka osobe, skupine ili tijela iz članka 14. stavka 3.;

(b) u slučaju stavka 2. točke (b) ovog članka osoba ili subjekt iz članka 14. stavka 4.;

(c) u slučaju stavka 2. točke (c) ovog članka barem osobe iz članka 14. stavka 6. točaka (a) i (b).

Članak 32.

Produljenje

1. Registracija dizajna produljuje se na zahtjev nositelja prava registriranog dizajna ili osobe koja je na temelju zakona ili ugovora ovlaštena za podnošenje zahtjeva za produljenje, pod uvjetom da su plaćene pristojbe za produljenje. Države članice mogu predvidjeti da se primitak plaćanja pristojbi za produljenje smatra takvim zahtjevom.

2. Ured obavješćuje nositelja prava registriranog dizajna o isteku registracije najmanje šest mjeseci prije datuma takvog isteka. Ured se ne smatra odgovornim ako ne dostavi takvu obavijest, a takav propust ne utječe na istek registracije.

3. Zahtjev za produljenje mora se podnijeti te se pristojbe za produljenje moraju platiti u razdoblju od najmanje šest mjeseci koji neposredno prethode isteku registracije.

Ako se to ne učini, zahtjev se može podnijeti u dodatnom roku od šest mjeseci neposredno od isteka registracije ili njezina kasnijeg produljenja. Pristojbe za produljenje i dodatna pristojba moraju se platiti unutar tog dodatnog roka.

4. Kad je riječ o registraciji dizajna iz višestruke prijave, ako su plaćene pristojbe nedostatne za sve dizajne za koje se traži produljenje, registracija se produljuje u odnosu na one dizajne za koje je jasno da im je namijenjen plaćeni iznos.

5. Produljenje proizvodi učinke od dana koji slijedi nakon datuma na koji istječe postojeća registracija. Produljenje se upisuje u registar.

Članak 33.

Komunikacija s uredom

Stranke u postupku ili, prema potrebi, njihovi zastupnici određuju službenu adresu za svu službenu komunikaciju s uredom. Države članice imaju pravo zahtijevati da se takva službena adresa nalazi u Europskom gospodarskom prostoru.

POGLAVLJE 4.

ADMINISTRATIVNA SURADNJa

Članak 34.

Suradnja u području registracije dizajna, administracije dizajna i ništavosti dizajna

Uredi su slobodni djelotvorno surađivati međusobno i s Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo kako bi se promicala konvergencija praksi i alata u vezi s ispitivanjem dizajna, registracijom dizajna i proglašavanjem ništavosti dizajna.

Članak 35.

Suradnja u drugim područjima

Uredi su slobodni djelotvorno surađivati međusobno i s Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo u svim područjima svojih aktivnosti osim onih koja su navedena u članku 34., a koja su od važnosti za zaštitu dizajna u Uniji.

POGLAVLJE 5.

ZAVRŠNE ODREDBe

Članak 36.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člancima 2. i 3., člankom 6., člancima od 10. do 19., člankom 21., člancima od 23. do 30. i člancima 32. i 33. do 9. prosinca 2027. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktivu stavljenu izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 37.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 98/71/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 9. prosinca 2027., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu roka za prenošenje u nacionalno pravo Direktive utvrđenog u Prilogu I.

Upućivanja na direktivu stavljenu izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga II.

Članak 38.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Međutim, članci 4., 5., 7., 8., 9., 20. i 22. primjenjuju se od 9. prosinca 2027.

Članak 39.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 23. listopada 2024.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*
R. METSOLA	ZSIGMOND B. P.

PRILOG I.

Rok za prenošenje u nacionalno pravo (iz članka 37.)

Direktiva	Rok za prenošenje
98/71/EZ	28. listopada 2001.

PRILOG II.

Korelacijska tablica

Direktiva 98/71/EZ	Ova Direktiva
Članak 1., uvodna formulacija	Članak 2., uvodna formulacija
—	Članak 2. točke 1. i 2.
Članak 1. točka (a)	Članak 2. točka 3.
Članak 1. točka (b)	Članak 2. točka 4.
Članak 1. točka (c)	Članak 2. točka 5.
Članak 2.	Članak 1.
Članci od 3. do 10.	Članci od 3. do 10.
—	Članci 11. i 12.
Članak 11.	Članci 13. i 14.
—	Članak 15.
Članak 12. stavak 1.	Članak 16. stavci 1. i 2. točke (a), (b) i (c)
—	Članak 16. stavak 2. točka (d)
—	Članak 16. stavak 3.
Članak 12. stavak 2.	—
—	Članak 17.
Članak 13. stavak 1. točke (a), (b) i (c)	Članak 18. stavak 1. točke (a), (b) i (c)
—	Članak 18. stavak 1. točke (d) i (e)
Članak 13. stavak 2. točke (a), (b) i (c)	Članak 18. stavak 1. točke (f), (g) i (h)
—	Članak 18. stavak 2.
Članak 14.	—
—	Članak 19.
Članak 15.	Članak 20.
—	Članak 21.
Članak 16.	Članak 22.
Članak 17.	Članak 23.
—	Članci od 24. do 35.
Članak 18.	—
Članak 19.	Članak 36.
—	Članak 37.
Članak 20.	Članak 21.
Članak 38.	Članak 39.
—	Prilog I.
—	Prilog II.